

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 4 lipca 2025 r.

Poz. 3137

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

z dnia 1 lipca 2025 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie zbiorowisk kserotermicznych porastających wzgórze stanowiące fragment wysokiego brzegu doliny Odry w jej dolnym biegu o szczególnych cechach geomorfologicznych i geobotanicznych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) występowanie siedliska chronionego w ramach sieci Natura 2000, tj. 6210 murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*;
- 2) występowanie w rezerwacie rzadkich i chronionych gatunków roślin, takich jak: strzęplica polska *Koeleria grandis*, lucerna kolczastostrąkowa *Medicago minima*, wilżyna ciernista *Ononis spinosa*, pięciornik biały *Potentilla alba*, głowienka wielkokwiatowa *Prunella grandiflora*, sasanka łąkowa *Pulsatilla pratensis*, czyściec prosty *Stachys recta*, ostnica włosowata *Stipa capillata*, przetacznik wczesny *Veronica praecox*;
- 3) położenie rezerwatu na krawędzi doliny Odry, stanowiącej korytarz ekologiczny dla gatunków kserotermicznych, zapewniając wymianę diaspor z innymi obiektami kserotermicznymi w dolinie Odry;
- 4) położenie rezerwatu na terenie obszarów Natura 2000: Dolina Dolnej Odry PLB320003 oraz Dolna Odra PLH320037;
- 5) położenie rezerwatu na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gryfino;
- 6) silna presja turystyczna i rekreacyjna na obszar rezerwatu.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków dla rezerwatu zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. 1. Określenie działań ochronnych w rezerwacie z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji zawiera załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Mapę lokalizacji działań, o których mowa w ust. 1, zawiera załącznik nr 3.

§ 6. Wskazuje się wymagania ochrony przyrody konieczne do uwzględnienia w ustaleniach planu ogólnego gminy Kołbaskowo¹⁾ i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

- 1) należy utrzymać dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów na działkach ewidencyjnych należących do rezerwatu;
- 2) należy utrzymać cały obszar rezerwatu jako wyłączony z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury technicznej niezwiązanej z udostępnieniem i funkcjonowaniem rezerwatu.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Sylwia Jurzyk-Nordlów

---

¹⁾ do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy Kołbaskowo, wskazania zawarte w § 6 pozostają jednocześnie wskazaniem do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tej gminy.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 1 lipca 2025 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
1.	Przebiegająca w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu autostrada A6, której obecność wiąże się ze zwiększoną ilością zanieczyszczeń komunikacyjnych, przedostających się do siedlisk.	Brak możliwości eliminacji
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
2.	Obecność w drzewostanie gatunków takich jak: modrzew <i>Larix</i> sp., dąglezja zielona <i>Pseudotsuga menziesi</i> , świerk pospolity <i>Picea abies</i> , sosna <i>Pinus sylvestris</i> , dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> , zmieniających właściwą strukturę gatunkową fitocenozy. Część z tych gatunków negatywnie wpływa na siedlisko abiotyczne (m.in. zakwaszanie przez drzewa szpilkowe).	Usuwanie z drzewostanów rezerwatu wszystkich drzew szpilkowych, przede wszystkim modrzewia <i>Larix</i> sp., dąglezji zielonej <i>Pseudotsuga menziesi</i> i świerka pospolitego <i>Picea abies</i> .
3.	Występowanie w obrębie zbiorowisk leśnych gatunków obcych, tj.: niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> oraz robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> .	Usuwanie dębu czerwonego i robinii akacjowej z obszaru rezerwatu. Ze względu na znaczne rozpowszechnienie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , nie planuje się jego eliminacji.
4.	Występowanie w obrębie murawy gatunków inwazyjnych takich jak: nawłoc kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> , konyza kanadyjska <i>Coryza canadensis</i> , róża pomarszczona <i>Rosa rugosa</i> , przegorzan kulisty <i>Echinops sphaerocephalus</i> , łubin trwały <i>Lupinus polyphyllus</i> , wpływających między innymi na zwiększenie się ilości odkładanej materii organicznej w siedlisku, a także zmieniających warunki abiotyczne (podnoszenie wilgotności, obniżanie temperatury, ocienianie, eutrofizacja, zakwaszanie).	Usuwanie inwazyjnych gatunków z obszaru rezerwatu przy wykorzystaniu wybranych rekomendowanych metod zwalczania poszczególnych gatunków. Koszenie, ekstensywny wypas owiec.
5.	Występowanie w obrębie murawy rodzimych gatunków ekspansywnych takich jak: trzcinnik piaskowy <i>Calamagrostis epigejos</i> , wrotycz <i>Tanacetum vulgare</i> , stokłosa bezostna <i>Bromus inermis</i> , rajgras wyniosły <i>Arrhenatherum elatius</i> oraz inne gatunki ruderalne.	Koszenie, ekstensywny wypas owiec.
6.	Brak ekstensywnej gospodarki rolnej w postaci wypasu co powoduje stopniową degenerację muraw i sukcesję w	Ekstensywny wypas owiec lub ewentualne koszenie.

	kierunku roślinności zaroślowej i leśnej.	
7.	„Dziki” ścieżki wydeptane w obrębie wzgórza, wiodące na punkt widokowy, znajdujący się na jego szczycie. Roślinność w tym miejscu jest doszczętnie zniszczona (wydeptana).	Kanalizacja ruchu turystycznego poprzez remont ścieżki do punktu widokowego po północnej stronie wzgórza, budowa barierki w punkcie widokowym.
8.	Droga gruntowa prowadząca przez rezerwat, która sprzyja penetracji obiektu przez turystów i spacerowiczów.	Prawidłowe oznakowanie rezerwatu oraz utrzymanie jego sprawności technicznej (konserwacja), kontrola służb ochrony przyrody oraz zarządców terenu w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących w obiekcie. Kontrole stanu zachowania celu ochrony w rezerwacie.
9.	Niewłaściwie prowadzone zabiegi związane z utrzymaniem linii energetycznej wysokiego napięcia przebiegającej przez rezerwat - pozostawianie biomasy po koszeniu i usuwaniu podrostu krzewów.	Konieczność usuwania poza rezerwat pozyskanej biomasy podczas prac utrzymaniowych terenu pod linią energetyczną, bez możliwości mulczowania czy rozdrabniania na miejscu.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
Nie stwierdzono		
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
Nie stwierdzono		

Załącznik nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 1 lipca 2025 r.

Działania ochronne z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Koszenie nalotów krzewów i drzew.	<p>Koszenie należy wykonywać po sezonie wegetacyjnym (od października do marca) możliwie nisko. Biomasa należy niezwłocznie wywieźć poza rezerwat. Niedopuszczalne jest mulczowanie lub zrąbkowanie biomasy na miejscu.</p> <p>W pierwszym roku należy zaplanować jako intensywne koszenie z pozyskaniem dużej ilości biomasy.</p> <p>W kolejnych latach będzie to jedynie koszenie odrostów, a więc intensywność działania będzie maleć.</p>	W obrębie południowego, wschodniego i północnego zbocza.
2.	Ekstensywny wypas owiec lub koszenie.	<p>Wypas owiec realizowany przez ok. 2-3 tygodnie (przy obsadzie 1 DJP/ha, w zależności od rozwoju roślinności okres można skrócić lub wydłużyć), w okresie maj-wrzesień (październik). Preferowany jest okres od maja do lipca. Dopuszczalna jest domieszka kóz.</p> <p>Ogrodzenie pastwiska umożliwiające przemieszczanie się zwierzyny dzikiej po zakończeniu wypasu (drewniane słupy z zawieszoną tymczasowo siatką lub pastuch elektryczny). Zakaz dokarmiania owiec paszą w obrębie rezerwatu. Po wypasie należy wykosić niedojady, a wykoszoną biomasa usunąć poza obszar rezerwatu. Niedopuszczalne jest mulczowanie.</p> <p>Dopuszczalne jest koszenie w przypadku braku możliwości zorganizowania wypasu zwierząt. Koszenie ręczne (kosą zwykłą lub spalinową). Ściętą biomasa należy wynieść poza rezerwat.</p>	W obrębie wszystkich siedlisk nieleśnych rezerwatu.
3.	Usuwanie gatunków inwazyjnych.	<p>Mechaniczne usuwanie gatunków inwazyjnych takich jak: nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i>, łubin trwały <i>Lupinus polyphyllus</i>, przegorzan kulisty <i>Echinops sphaerocephalus</i>, robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i>. Metodę zwalczania należy dostosować do danego gatunku. Biomasa należy zutylizować, nie dopuszczając do ponownego rozprzestrzenienia się gatunków. Niedopuszczalne jest mulczowanie. Zabieg należy prowadzić z częstotliwością zależną od potrzeb.</p>	Obszar całego rezerwatu.

4.	Usuwanie z drzewostanu drzew szpilkowych oraz dębu czerwonego jako gatunku inwazyjnego.	Wycięcie z drzewostanów rezerwatu wszystkich drzew szpilkowych (modrzew <i>Larix</i> sp., daglezia zielona <i>Pseudotsuga menziesi</i> , świerk pospolity <i>Picea abies</i>) oraz dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> . Zabieg należy przeprowadzić poza sezonem lęgowym ptaków, tj. od października do końca lutego. Wycięte drzewa należy usunąć poza obszar rezerwatu przyrody.	Leśna część rezerwatu.
5.	Kanalizacja istniejącego ruchu rekreacyjnego i turystycznego.	Remont ścieżki prowadzącej na szczyt wzgórza na północnym zboczu rezerwatu, wraz z montażem drewnianej barierki wzdłuż ścieżki. Montaż barierki uniemożliwiającej zejście z punktu widokowego ścieżką na południe.	Ścieżka na północnym zboczu wzgórza aż do punktu widokowego ²⁾ .
6.	Monitoring stanu roślinności/siedlisk przyrodniczych.	Monitoring stanu roślinności rezerwatu, w tym monitoring siedliska przyrodniczego 6210 murawy kserotermiczne <i>Festuco-Brometea</i> występującego w rezerwacie. Realizacja monitoringu w oparciu o metodykę Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Monitoring powinien dostarczać informacji na temat zmian w składzie gatunkowym siedlisk oraz ich strukturze, stanu gatunków inwazyjnych i ekspansywnych, skuteczności działań ochronnych, zagrożeń. Monitorowane powinny być również populacje gatunków najcenniejszych oraz ekspansywnych i inwazyjnych występujących w rezerwacie. (mapowanie płatów, zliczanie osobników, określanie kondycji osobników i ich siedlisk zgodnie z ogólnie przyjętymi metodykami). Częstotliwość: raz na 5 lat, przez cały czas obowiązywania planu.	Obszar całego rezerwatu.
7.	Utrzymanie czystości.	Zbiórka śmieci z miejsc ich nagromadzenia oraz wywóz poza obszar rezerwatu – w terminach i z częstotliwością zależną od potrzeb.	Obszar całego rezerwatu.
8.	Kontrole w rezerwacie.	Regularne kontrole pracowników Lasów Państwowych/służb ochrony przyrody obszaru rezerwatu.	Obszar całego rezerwatu.
9.	Oznakowanie rezerwatu.	Konserwacja lub wymiana tablic urzędowych i regulaminowych postawionych przy granicy rezerwatu (według potrzeb).	Granice rezerwatu.

²⁾ szlak pieszy wyznaczony na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 października 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku w rezerwacie przyrody „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem”.

Załącznik nr 3 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 1 lipca 2025 r.

LOKALIZACJA DZIAŁAŃ OCHRONNYCH W REZERWACIE "WZGÓRZE WIDOKOWE NAD MIĘDZYODRZEM"

Objaśnienia:

Lokalizacja działań ochronnych:

- Koszenie nalcotów krzewów i drzew
- Ekstensywny wypas owiec lub koszenie
- Usuwanie gatunków inwazyjnych
- Usuwanie z drzewostanu drzew szpilkowych oraz dębu czerwonego jako gatunku inwazyjnego
- Kanalizacja istniejącego ruchu rekreacyjnego i turystycznego

- granica rezerwatu
- granice działek ewidencji gruntów
- granice wydzieł leśnych

0 25 50 m
Układ współrzędnych: PL-1992

- wydzielenia leśne - Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gryfino na okres gospodarczy 2017-2026, aktualność na dzień 11 III 2025 r.
- Ortofotomapa: Główny Urząd Geodezji i Kartografii, usługa przeglądania (11 III 2025); aktualność podkładu (09 V 2023)
- Usługa przeglądania cieniowanej rzeźby terenu dla NMT o rozdzielczości 1m, (dostęp WMTS: 11 III 2025)
- mapa poglądowa - OpenStreetMap (dostęp: 11 III 2025)

